

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาระบบเสียง คำ ความหมายของคำบางคำและลักษณะการเรียงลำดับของคำในภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิสแต่ละถิ่น และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบเรื่องต่าง ๆ ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กับภาษาไทยกรุงเทพฯ ด้วย

การเสนอผลการวิจัยจะกระทำเป็น ๒ ขั้นตอนคือ ขั้นแรกกล่าวถึงผลการวิจัยที่ได้ในแต่ละถิ่น ขั้นตอนที่สองจะ เปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กับภาษาไทยกรุงเทพฯ

ในเรื่องระบบเสียง จะกล่าวถึงระบบเสียงวรรณยุกต์ ระบบเสียงพยัญชนะ ระบบเสียงสระ การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระและลักษณะของพยางค์

เรื่องคำ จะกล่าวถึงโครงสร้างของคำ การสร้างคำ และหมวดคำ

นอกจากนี้จะกล่าวถึงการเรียงลำดับของคำ ความหมายของคำบางคำ อิทธิพลของภาษามลายูต่อภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยถิ่นใต้ แล้วสรุปความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยกรุงเทพฯ และความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่น

ตอนสุดท้ายเป็นข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกัณฑ์ ไทรบุรี และ
ปะลิส สรุปได้ดังนี้

๑. วรรณยุกต์

๑.๑ หน่วยเสียงวรรณยุกต์

๑.๑.๑ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกัณฑ์

จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกัณฑ์ มี

๗ หน่วยเสียง คือ

/1/ ต่ำ-ขึ้น

/2/ มี ๒ เสียงย่อย คือ

สูง - ระดับ

สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย)

/3/ กลาง - ระดับ

/4/ กลาง - ขึ้น

/5/ ต่ำ - ระดับ

/6/ มี ๒ เสียงย่อย คือ

ต่ำ - เส้นลง

ต่ำ - ตก

/7/ กลาง - ตก

๑.๑.๒ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยไทรบุรี

จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยไทรบุรี มี

๖ หน่วยเสียง คือ

/1/ มี ๒ เสียงย่อยคือ

สูง - ขึ้น - ตก

สูง - ขึ้น

/2/ สูง - เส้นลง

- /3/ มี ๒ เสียงย่อย คือ
 กลาง - ขึ้น ตก
 กลาง - ขึ้น
- /4/ ต่ำ - ระดับ (ขึ้นตอนท้าย)
- /5/ กลาง - เส้นลง
- /6/ มี ๒ เสียงย่อย คือ
 ต่ำ - เส้นลง
 ต่ำ - ตก

๑.๑.๓ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยปะดิส

จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยปะดิส มี

๗ หน่วยเสียง คือ

- /1/ มี ๒ เสียงย่อย คือ
 สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย)
 สูง - ระดับ
- /2/ มี ๒ เสียงย่อย คือ
 สูง - เส้นลง
 สูง - ตก
- /3/ มี ๒ เสียงย่อย คือ
 กลาง - ขึ้น - ตก
 กลาง - ขึ้น
- /4/ กลาง - ระดับ
- /5/ กลาง - เส้นลง
- /6/ ต่ำ - ระดับ
- /7/ มี ๒ เสียงย่อย คือ
 ต่ำ - เส้นลง
 ต่ำ - ตก

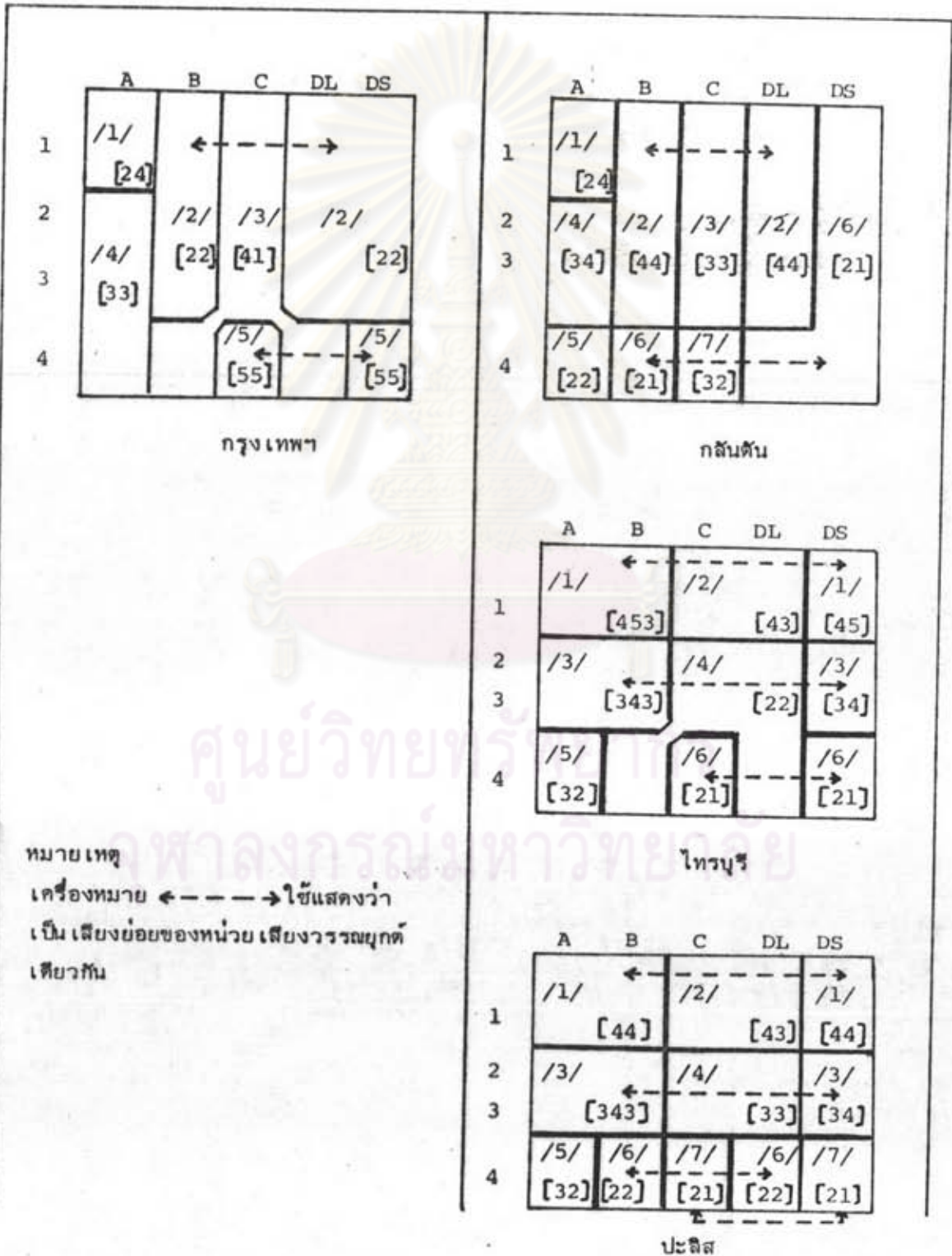
๑.๒ เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษา
ถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น

ตารางการเปรียบเทียบต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษา
กรุงเทพฯ แต่ละหน่วยจะเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ใดได้บ้างในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น

กรุงเทพฯ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
๑.ต่ำ-ขึ้น [24] จัตวา (ขา,หมา,สาม)	ต่ำ-ขึ้น [24] (ขา,หมา,สาม)	สูง-ขึ้น-ตก [453] (ขา,หมา,สาม)	สูง-ระดับ (ตกตอนท้าย) [443] (ขา,หมา,สาม)
๒.ต่ำ-ระดับ [22] เอก (ข่า,ขาด,ชัต,ป่า,ปาด, ปัด,อ่าน,อาบ,ฮับ)	๑.สูง-ระดับ [44] ซึ่งมี ๒ เสียงย่อยคือ ๑.๑สูง-ระดับ [44] เช่น ข่า,ป่า,อ่าน ๑.๒สูง-ระดับ (ตกตอน ท้าย)[443] เช่น ขาด,ปาด,อาบ ๒.ต่ำ-ตก [21] เช่นชัต,ปัด,ฮับ	๑.สูง-ขึ้น-ตก [453] ซึ่งมี ๒ เสียงย่อยคือ ๑.๑สูง-ขึ้น-ตก [453] เช่น ข่า,ขาด ๑.๒สูง-ขึ้น [45] เช่นชัต,ลับ ๒.กลาง-ขึ้น-ตก [343] ซึ่งมี ๒ เสียงย่อยคือ ๑.กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่นป่า,อ่าน ๒.กลาง-ขึ้น [34] เช่นปัด,ฮับ ๓.ต่ำ-ระดับ (ขึ้นตอน ท้าย) [223] เช่นปาด,อาบ	๑.สูง-ระดับ (ตกตอนท้าย) [443] มี ๒ เสียงย่อยคือ ๑.๑สูง-ระดับ (ตกตอน ท้าย) [443] เช่นข่า, ทว่าน ๑.๒สูง-ระดับ [44] เช่นชัต,ลัก ๒.สูง-ตก [43] เช่นขาด,สาบ ๓.กลาง-ขึ้น-ตก [343] มี ๒ เสียงย่อยคือ ๓.๑กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่นป่า,อ่าน ๓.๒กลาง-ขึ้น [34] เช่นปัด,ฮับ ๔.กลาง-ระดับ [33] เช่นปาด,อาบ

กรุงเทพฯ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
๓. กลาง-ระดับ [33] สามิย เช่นปี, อาย, คา	๑. กลาง-ขึ้น [34] เช่นปี, อาย ๒. ต่ำ-ระดับ [22] เช่นคา, มือ	๑. กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่นปี, อาย ๒. กลาง-เลื่อนลง [32] เช่นคา, มือ	๑. กลาง-ขึ้น-ตก [343] เช่นปี, อาย ๒. กลาง-เลื่อนลง [32] เช่นคา, มือ
๔. สูง-ตก [41] โท เช่นข้า, คำ, ป้า, อ้าง คาด	๑. กลาง-ระดับ [33] เช่นข้า, ป้า, อ้าง ๒. ต่ำ-เลื่อนลง [21] เช่นคำ, คาด	๑. สูง-เลื่อนลง [43] เช่นข้า, ห้าม ๒. ต่ำ-ระดับ (ขึ้นตอน ท้าย) [223] ป้า, อ้าง, คำ, คาด	๑. สูง-เลื่อนลง [43] เช่นข้า, ห้าม ๒. กลาง-ระดับ [33] เช่นป้า, อ้าง ๓. ต่ำ-ระดับ [22] เช่นคำ, คาด
๕. สูง-ระดับ [55] เช่นคำ, หัด	๑. กลาง-ตก [32] เช่นคำ, ฮี ๒. ต่ำ-ตก [21] เช่นหัด, ซก	๑. ต่ำ-เลื่อนลง [21] มี ๒ เสียงย่อยคือ ๑. ๑. ต่ำ-เลื่อนลง [21] เช่นคำ, ฮี ๑. ๒. ต่ำ-ตก [21] เช่นหัด, นับ	๑. ต่ำ-เลื่อนลง [21] มี ๒ เสียงย่อยคือ ๑. ๑. ต่ำ-เลื่อนลง [21] เช่นคำ, ฮี ๑. ๒. ต่ำ-ตก [21] เช่นหัด, นับ

๑.๓ เปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น

ตามแผนผังแสดงการเปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ข้างต้นนี้ทำให้เห็น
ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ๔ ลักษณะ คือ

๑. ลักษณะที่ไม่มีมีการแยกเสียงเลย ได้แก่ วรรณยุกต์แถว DS ในภาษาไทยกanton
๒. ลักษณะที่มีการแยกเสียงเพียง ๑ ครั้ง ระหว่างแถวที่ ๑ กับแถวที่ ๒

ได้แก่วรรณยุกต์แถว A ในภาษากรุงเตา และวรรณยุกต์แถว DL ในภาษาไทย

โทรบุรี

๓. ลักษณะที่มีการแยกเสียงเพียง ๑ ครั้ง ระหว่างแถวที่ ๓ กับแถวที่ ๔
- ได้แก่วรรณยุกต์แถว B, C และ DL ในภาษาไทยกanton

๔. ลักษณะที่มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ ๒ ครั้ง ระหว่างแถวที่ ๑ กับแถวที่ ๒ และระหว่างแถวที่ ๓ กับแถวที่ ๔ ได้แก่วรรณยุกต์ต่าง ๆ ในภาษาถิ่นแต่ละถิ่น ดังนี้

๔.๑ วรรณยุกต์แถว A ในภาษาไทยกanton โทรบุรีและปะลิส

๔.๒ วรรณยุกต์แถว B ในภาษาไทยโทรบุรีและปะลิส

๔.๓ วรรณยุกต์แถว C ในภาษาไทยโทรบุรีและปะลิส

๔.๔ วรรณยุกต์แถว DL ในภาษาปะลิส

๔.๕ วรรณยุกต์แถว DS ในภาษาไทยโทรบุรีและปะลิส

๑.๔ การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกantonมีทั้งการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่เรียกว่าวรรณยุกต์สนธิ และการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ซึ่งไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิ ส่วนในภาษาไทยโทรบุรีและปะลิสจะมีเฉพาะการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ซึ่งไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิเท่านั้น (ดูบทที่ ๒ หน้า ๔๔)

ก. การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกanton

๑. การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่เรียกว่าวรรณยุกต์สนธิ

ในพยางค์หน้าที่มีผู้พูดออกเสียงหนักตามปกติ เสียงของวรรณยุกต์ /2/ ซึ่งมี ๒ เสียงย่อย คือ สูง - ระดับ $\bar{\quad}$ และ สูง - ระดับ (ตกตอนท้าย) $\bar{\quad}$ จะเปลี่ยนเป็นเสียงของวรรณยุกต์ /3/ กลาง - ระดับ $\bar{\quad}$ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ใดวรรณยุกต์หนึ่งใน ๔ วรรณยุกต์ ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ /1/ ต่ำ - ขึ้น ✓
- ๑.๒ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ /3/ กลาง - ระดับ ┘
- ๑.๓ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ /4/ กลาง - ขึ้น ┘
- ๑.๔ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ /7/ กลาง - ตก ┘

วรรณยุกต์ /2/ นี้จะไม่มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ /2/ ไม่ว่าจะ เป็นเสียง สูง - ระดับ ┘ หรือสูง - ระดับ (ตกตอนท้าย) ┘ ก็ตาม หรืออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ /5/ ต่ำ - ระดับ ┘ หรืออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์ /6/ ต่ำ - ตก ┘

๒. การเปลี่ยนเสียงในพยางค์ที่ลงเสียงเบาที่ไม่ใช่วรรณยุกต์สนธิ

ในพยางค์หน้าของคำประสมหรือของกลุ่มคำสองพยางค์ที่มีผู้พูดออกเสียงเป็นพยางค์เบา เสียงของวรรณยุกต์ /4/ ซึ่งเป็นเสียง กลาง - ขึ้น ┘ จะเปลี่ยนเป็นเสียงของวรรณยุกต์ /3/ ซึ่งเป็นเสียงกลาง-ขึ้น-ตก ┘

๓. เสียงของวรรณยุกต์ /3/ ซึ่งเป็นเสียง กลาง - ขึ้น - ตก ┘

จะเปลี่ยนเป็นเสียง กลาง - ตก อย่างรวดเร็ว ┘ เมื่ออยู่หน้าเสียงของวรรณยุกต์อื่น ๆ ทุกหน่วย

๒. พยัญชนะ

๒.๑ พยัญชนะเดี่ยว

๒.๑.๑ หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยกณฺฑนํ

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยกณฺฑนํ มี ๒๖ หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, ch, d, dh, k, kh, g, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ʎ, ɲ, ʃ, l, r, w, ʔj, j/

๒.๑.๒ หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยไทโรนํและปะลิส

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยไทโรนํและปะลิส มี ๒๔ หน่วยเสียงตรงกันคือ /p, ph, b, t, ch, d, dh, k, kh, g, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ʎ, ɲ, ʃ, l, r, w, ʔj, j/

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วย และมีเพียง ๔ หน่วยเท่านั้นที่เป็นพยัญชนะท้ายได้คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ɲ, -w และ -j/

เมื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น พบว่า ภาษาไทยกลันตันมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวมากกว่าอีก ๒ ถิ่น อยู่ ๑ หน่วย คือ /f/ ซึ่งในภาษาไทบุรีและปะลิสจะเป็นพยัญชนะควบกล้ำ /khw-/ ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทบุรีและปะลิสนั้นตรงกัน

เมื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กับภาษาไทยกรุงเทพฯ พบว่า ภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวมากกว่าภาษาไทยกรุงเทพฯ ๔ หน่วย คือ /dh, g, ญ, ฎี และ ฎจ /

๒.๒ พยัญชนะประสม (ควบกล้ำ)

พยัญชนะประสมหรือพยัญชนะควบกล้ำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ภาษาไทยกลันตันมีพยัญชนะประสม ๔ เสียง คือ /pl, phl, bl, tr, kl, kw, khl, khw และ ml /

ภาษาไทยไทบุรีมีพยัญชนะประสม ๔ เสียง คือ /pr, pkr, br, tr, kr, khr, kw, khw และ mr /

ภาษาไทยปะลิสมีพยัญชนะประสม ๑๓ เสียง คือ /pr, pl, phr, phl, tr, kr, kl, kw, khr, khl, khw mr และ ml /

เนื่องจากพยัญชนะประสมในภาษาไทยกลันตัน ไทบุรี และปะลิส แตกต่างกัน อย่างมีลักษณะสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้สามารถสังเกตลักษณะที่แตกต่างกันได้ชัดเจนขึ้น จะได้แสดงความแตกต่างดังกล่าวด้วยตารางดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๑ แสดงความแตกต่างของพยัญชนะประสมในภาษาไทยกanton ไทบุรีและปะลิส

กanton	ไทบุรี	ปะลิส
-	pr	pr
pl	-	pl
-	phr	phr
phl	-	phl
-	br	-
bl	-	-
-	kr	kr
kl	-	kl
-	khr	khr
kh1	-	kh1
-	mr	mr
ml	-	ml

จากตาราง ๓๑ จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างของพยัญชนะประสมระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นที่สำคัญคือ ในภาษาไทยกanton ไม่มีพยัญชนะประสมที่ประสมด้วย /-r/ ในภาษาไทบุรีไม่มีพยัญชนะประสมที่ประสมด้วย /-l/ แต่ในภาษาไทยปะลิสมีพยัญชนะประสมทั้งที่ประสมด้วย /-r/ และ /-l/

นอกจากนี้ ในภาษาไทยกanton มีพยัญชนะประสม /bl-/ ในภาษาไทยไทบุรีมีพยัญชนะประสม /br-/ แต่ในภาษาไทยปะลิสไม่มีพยัญชนะประสมทั้ง ๒ เสียงนี้ ในภาษาไทยกanton มีพยัญชนะประสม /ml-/ ภาษาไทยไทบุรีมีพยัญชนะประสม /mr-/ ส่วนในภาษาไทยปะลิสมีทั้ง /ml-/ และ /mr-/ ซึ่งพยัญชนะประสมดังกล่าวมาไม่มีในภาษาไทยกรุงเทพฯ

พยัญชนะประสมที่มีตรงกันทุกถิ่น ทั้งในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรี ปะลิสและกรุงเทพฯ มีเพียง ๓ เสียงเท่านั้น คือ/tr-, kw- และ khw-/

๒.๓ พยัญชนะท้าย

พยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรีและปะลิสที่สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายมีอยู่ ๔ เสียงตรงกันทุกถิ่นคือ/-p,-t,-k,-ʔ,-m,-n,-ŋ,-w และ -j/ โดยแบ่งเป็นพยัญชนะเสียงกัก ๔ เสียง คือ/-p,-t,-k และ -ʔ/ เป็นพยัญชนะนาสิก ๓ เสียงคือ/-m,-n และ -ŋ/ และเริ่มพยัญชนะกึ่งสระ ๒ เสียงคือ/-w และ -j/ เสียงพยัญชนะท้ายดังกล่าวมานี้ตรงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ทุกเสียง *

๒.๔ เปรียบเทียบการเลือกใช้เสียงหรือหน่วยเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ

การเลือกใช้พยัญชนะที่แตกต่างกันในคำบางคำ ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กับภาษาไทยกรุงเทพฯ อาจนำมาเปรียบเทียบกัน ดังจะได้แสดงด้วยตารางข้างล่างนี้

ตาราง ๓๒ เปรียบเทียบการเลือกใช้เสียงหรือหน่วยเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ

ตัวอย่างคำ เฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยกรุงเทพฯ	พยัญชนะ			
	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	กรุงเทพฯ
<u>พยัญชนะต้นเดี่ยว</u>				
คิม	g-	g-	g-	kh-
เงิน(แร่เงิน)	g-	g-	g-	ŋ-
ออก(นออก)	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-
หญ้า	ŋ-	ŋ-	ŋ-	j-

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยกรุงเทพฯ		พยัญชนะ			
		กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	กรุงเทพฯ
ยา	(ยารักษาโรค)	?j-	?j-	?j-	j-
ยิม		?-	?-	?-	j-
-	"นกชนิดหนึ่ง"	dh-	dh-	dh-	-
-	"คางหม้อข้าว"	g-	g-	g-	-
ขา		kh-	k-	kh-	kh-
จูบ		ñ-	c-	c-	c-
ว่าว		ɣ-	w-	w-	w-
ผี		f	khw-	khw-	f-
ผิน		f-	kh-	kh-	f-
เรียก		r-	j-	j-	r-
ผิง		f-	khw-	khw-	ph-
<u>พยัญชนะประสม</u>					
ปลา		pl-	pr-	pl-	pl-
พลู		phl-	phr-	phl-	phl-
ขลัง		kh1-	KHR-	kh1-	kh1-
ปราง	(มะปราง)	pl-	pr-	pr-	pr-
พรม		ph1-	phr-	phr-	phr-
กรน		k1-	kr-	kr-	kr-
ครู		kh1-	KHR-	KHR-	KHR-
สิ้น		ml-	mr-	ml-	l-
เมือก		ml-	mr-	ml-	m-

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ	พยัญชนะ			
	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	กรุงเทพฯ
กำราบ	ml-	mr-	mr-	-
กรีด	kh-	kh-	kr-	kr-
กวัก (นกกวัก)	khw-	w-	w-	kw-
สึม (สึมตา)	m-	mr-	ml-	l-
<u>พยัญชนะท้าย</u>				
แฝด	-p	-p	-p	-t
เทื่อ (มะเทื่อ)	-j	-j	-j	-
เพ็ญ	-n	-ŋ	-ŋ	-n
เขย่ง	-ŋ	-k	-k	-ŋ
หุ (น้ำหุ)	-ŋ	-ŋ	-ʔ	-ʔ

๓. สระ

๓.๑ สระเดี่ยว

หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรีและปะลิสมี ๑๔ หน่วยตรงกัน ทั้ง ๓ พื้น คือเป็นหน่วยเสียงสระเสียงสั้น ๔ หน่วย ได้แก่ /i, e, ε, a, +, o, u, o, w/ และเป็นหน่วยเสียงสระเสียงยาว ๔ หน่วย ได้แก่ /i:, e:, ε:, a:, +:, o:, u:, o:, w:/

๓.๒ สระประสม

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส มี ๓ หน่วยเสียงตรงกันคือ /ia, +a, ua/ หน่วยเสียงทั้ง ๓ หน่วยนี้เป็นหน่วยเสียงสระประสมเสียงยาว ส่วนหน่วยเสียงสระประสมเสียงสั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ในภาษาที่วิจัยทั้ง ๓ พื้นไม่มี

หน่วยเสียงสระประสมเสียงสั้น ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่มีหน่วยเสียงสระประสมเสียงสั้นด้วย

๓.๓ หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้า /-ʔ/

หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้า /-ʔ/ ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น ผลการวิจัยพบว่า มีเฉพาะหน่วยเสียงสระยาวเท่านั้น กล่าวคือ

ในภาษาไทยกลันตัน หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้า /-ʔ/ ได้มี ๔ หน่วยคือ /i:, e:, ɛ:, ə:, a:, u:, o:, ɔ:, ia/

ส่วนในภาษาไทยไทรบุรีและปะลิส หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้า /-ʔ/ ได้มี ๔ หน่วย คือ /e:, ɛ:, ə:, a:, u:, o:, ɔ:, ia/

ลักษณะดังกล่าวนี้ นับว่าแตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งในกรณีนี้จะเป็นหน่วยเสียงสระสั้น *

๓.๔ เปรียบเทียบการเลือกใช้หน่วยเสียงสระที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ

การเลือกใช้หน่วยเสียงสระที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ อาจนำมาเปรียบเทียบดังจะได้แสดงด้วยตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง ๓๓ เปรียบเทียบการเลือกใช้น้ำเสียงสระที่แตกต่างกันในคำบางคำในภาษาถิ่น
ที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยกรุงเทพฯ	หน่วยเสียงสระ			
	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	กรุงเทพฯ
<u>สระเดี่ยว</u>				
ปลิง	i:	i:	i:	i
ปรี	e:	e:	e:	i
แกะ	ɛ:	ɛ:	ɛ:	ɛ
เล่ม	ɛ:	ɛ:	ɛ:	e
พระ	a:	a:	a:	a
เคอะ	ə:	ə:	ə:	ə
กระจุน	u:	u:	u:	u
จุ่ม	o:	o:	o:	u
เพาะ	ɔ:	ɔ:	ɔ:	ɔ
เหม็น	i	i	i	e
เก็บ	ɛ	ɛ	ɛ	e
ปิด	ɛ	ɛ	ɛ	i
ตน	ə	ə	ə	o
มะยม	u	u	u	o
เกา	ɔ	ɔ	ɔ	a
ซุบ	ɔ	ɔ	ɔ	u

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยกรุงเทพฯ	หน่วยเสียงสระ			
	กฉันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	กรุงเทพฯ
กก	๑	๑	๑	๐
ย่ำม	a	a	a	a:
ยิม	i:	i:	i:	‡:
สี่	e:	e:	e:	i:
ซ้อ	๑:	๑:	๑:	‡:
หญ่	o:	o:	o:	u:
เบ่ง	e	ɛ	ɛ	e
หยุด	u	‡	‡	u
ตี	i:	e:	e:	i:
ตีน	‡:	๑:	๑:	‡:
สีก	i	‡	‡	‡
นิ้ว	i:	i	i	i
โก้	a:	a	a	a
สูง	u:	u	u	u
<u>สระประสม</u>				
เชือก	ia	ia	ia	‡a
เปลี่ยน	‡a	‡a	‡a	ia

ตัวอย่างคำเฉพาะที่ปรากฏตามระบบ การเขียนในภาษาไทยกรุงเทพฯ	หน่วยเสียงสระ			
	กanton	ไทรบุรี	ปะลิส	กรุงเทพฯ
เหยี่ยว	i	i	i	ia
เรือน (บ้าน-)	ə	ə	ə	+a
เมื่อ	ə:	ə:	ə:	+a
ช่วย	o:	o:	o:	ua
ยวง	ua	u	u	ua

๔. การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ

๔.๑ การแจกแจงของหน่วยเสียงพยัญชนะ

ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หน่วยเสียงพยัญชนะทุกหน่วยสามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้น แต่มีเพียง ๔ หน่วยเท่านั้นที่สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้าย คือ /-p, -t, -k, -v, -m, -n, -ŋ, -w และ -j/

นอกจากนี้ มีหน่วยเสียงพยัญชนะบางหน่วยเท่านั้นที่สามารถนำและตามพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้ เพื่อทำให้กลายเป็นพยัญชนะประสมหรือควบกล้ำ คือ

ในภาษาไทยกantonและไทรบุรี มีพยัญชนะที่สามารถปรากฏนำหน้าพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้อยู่ ๘ หน่วยคือ /p-, ph-, b-, t-, k-, kh- และ m-/

ในภาษาไทยปะลิส มีพยัญชนะที่สามารถปรากฏนำหน้าพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้ อยู่ ๖ หน่วยคือ /p-, ph-, t-, k-, kh- และ m- /

ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น มีพยัญชนะต้นที่สามารถปรากฏตามหลังพยัญชนะอื่น ๆ บางหน่วยได้อยู่ ๓ หน่วยเท่านั้น คือ /-r, -l และ -w/

๔.๒ การแจกแจงของหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระทุกหน่วยอาจจะปรากฏตามหลังพยัญชนะต้นหรือนำหน้าพยัญชนะท้ายก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยเสียงสระแต่ละหน่วยในแต่ละถิ่นก็ไม่สามารถปรากฏตามและนำพยัญชนะทุกหน่วยได้ ดังได้แสดงรายละเอียดไว้ในตาราง ๑๓ - ๒๑ (ดูงานวิจัยนี้ บทที่ ๔ หน้า ๒๐๑ - ๒๐๙)

๔. พยางค์

เรื่องพยางค์จะกล่าวถึงเนื้อหาที่สำคัญ ๒ เรื่อง คือโครงสร้างของพยางค์ และการแจกแจงของพยัญชนะและวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ดังนี้

๔.๑ โครงสร้างของพยางค์

โครงสร้างของคำพยางค์เดี่ยว ซึ่งเป็นโครงสร้างของพยางค์ในภาษาถิ่นที่วิจัย ทั้ง ๓ ถิ่นมีอยู่ ๔ แบบคือ

$$๔.๑.๑ \quad C(C) \quad VV^T$$

$$๔.๑.๒ \quad C(C) \quad VN^T$$

$$๔.๑.๓ \quad C(C) \quad VS^T$$

$$๔.๑.๔ \quad C(C) \quad VVN^T$$

$$๔.๑.๕ \quad C(C) \quad VVS^T$$

โครงสร้างของพยางค์แต่ละแบบนี้ อาจแบ่งออกไปเป็นลักษณะย่อยได้อีก ตามจำนวนของวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นแต่ละถิ่น และตามการแบ่งประเภทของพยัญชนะต้น ซึ่งแบ่งเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว (C) และพยัญชนะต้นประสมหรือควบคู่ (CC) ดังนี้

๔.๑.๑ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $C(C)VV^T$

ในภาษาไทยกสันตันและปะลิสแบ่งย่อยเป็น ๑๔ ลักษณะคือ $CVV^{T1}, CCVV^{T1}, CVV^{T2}, CCVV^{T2}, CVV^{T3}, CCVV^{T3}, CVV^{T4}, CCVV^{T4}, CVV^{T5}, CCVV^{T5}, CVV^{T6}, CCVV^{T6}, CVV^{T7}$ และ $CCVV^{T7}$

ส่วนในภาษาไทยไทบุรีแบ่งเป็น ๑๒ ลักษณะ ซึ่งตรงกับ ๑๒ ลักษณะแรกในภาษาไทยกสันตันและปะลิสที่แตกต่างกันออกไปคือ ภาษาไทยไทบุรีไม่มี CVV^7 และ $CCVV^{T7}$

๔.๑.๒ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $C(C)VN^T$

ในภาษาไทยกสันตันและปะลิส แบ่งย่อยเป็น ๑๔ ลักษณะคือ $CVN^{T1}, CCVN^{T1}, CVN^{T2}, CCVN^{T2}, CVN^{T3}, CCVN^{T3}, CVN^{T4}, CCVN^{T4}, CVN^{T5}, CCVN^{T5}, CVN^{T6}, CCVN^{T6}, CVN^{T7}$ และ $CCVN^{T7}$

ส่วนในภาษาไทยไทบุรีแบ่งย่อยเป็น ๑๒ ลักษณะ ซึ่งตรงกับ ๑๒ ลักษณะแรกในภาษาไทยกสันตันและปะลิสที่แตกต่างกันออกไปคือ ภาษาไทยไทบุรีไม่มี CVN^{T7} และ $CCVN^{T7}$

๔.๑.๓ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $C(C)VS^T$

ในภาษาไทยกสันตัน แบ่งย่อยได้เป็น ๒ ลักษณะคือ CVS^{T6} และ $CCVS^{T6}$

ในภาษาไทยไทบุรี แบ่งย่อยเป็น ๖ ลักษณะคือ $CVS^{T1}, CCVS^{T1}, CVS^{T3}, CCVS^{T3}, CVS^{T6}$, และ $CCVS^{T6}$

ส่วนในภาษาไทยปะลิส แบ่งย่อยเป็น ๖ ลักษณะ คือ $CVS^{T1}, CCVS^{T1}, CVS^{T3}, CCVS^{T3}, CVS^{T7}$ และ $CCVS^{T7}$

๔.๑.๔ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ $C(C)VVN^T$

ในภาษาไทยกสันตันและปะลิส แบ่งย่อยเป็น ๑๔ ลักษณะ คือ $CVVN^{T1}, CCVVN^{T1}, CVVN^{T2}, CCVVN^{T2}, CVVN^{T3}, CCVVN^{T3}, CVVN^{T4}, CCVVN^{T4}, CVVN^{T5}, CCVVN^{T5}, CVVN^{T6}, CCVVN^{T6}, CVVN^{T7}$, และ $CCVVN^{T7}$

ส่วนในภาษาไทยโทรบุรี แบ่งย่อยเป็น ๑๒ ลักษณะ ซึ่งตรงกับ ๑๒ ลักษณะแรก
ในภาษาไทยกสันตันและปะลิส ที่แตกต่างกันออกไปคือ ภาษาไทยโทรบุรีไม่มี CVVN^{T7}
และ CCVVN^{T7}

๔.๑.๔ พยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ C(C)VVS^T

ในภาษาไทยกสันตันแบ่งย่อยเป็น ๔ ลักษณะคือ CVVS^{T2}, CCVVS^{T2},
CVVS^{T6} และ CCVVS^{T6}

ในภาษาไทยโทรบุรี แบ่งย่อยเป็น ๔ ลักษณะคือ CVVS^{T1}, CCVVS^{T1}, CVVS^{T4}
และ CCVVS^{T4}

ส่วนในภาษาไทยปะลิส แบ่งย่อยเป็น ๖ ลักษณะคือ CVVS^{T2}, CCVVS^{T2}, CVVS^{T4}
CCVVS^{T4}, CVVS^{T6}, และ CCVVS^{T6}

๔.๒ การแจกแจงของพยัญชนะและวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ

เนื่องจากเมื่อพิจารณาข้อมูลให้ละเอียดขึ้นไปอีก จะพบว่าพยัญชนะต้นในภาษาถิ่น
ที่วิจัยแต่ละถิ่นจะแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่ม C1 และ C2 ตามลำดับ และพยัญชนะต้นแต่ละ
กลุ่มนี้จะเกิดกับวรรณยุกต์คนละพวก (อรรถละเอียดบทที่ ๖ หน้า ๒๔๗ - ๒๔๙) จึงอาจแยก
โครงสร้างของพยางค์ได้เป็นโครงสร้างแบบต่าง ๆ ได้อีกแนวหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงการแจกแจง
ของพยัญชนะและวรรณยุกต์อย่างชัดเจน ดังนี้

ภาษาไทยกสันตัน

คำพยางค์เดียวในภาษานี้ อาจจะมีโครงสร้างแบ่งเป็นลักษณะย่อย ๔ ลักษณะดังนี้

๑ก. C1(C)VV²⁻⁴

๑ข. C2(C)VV^{1-3, 5-7}

๒ก. C1(C)V(V)N²⁻⁴

๒ข. C2(C)V(V)N^{1-3, 5-7}

๓ก. C1(C)VVS²

๓ข. C2(C)VVS^{2,6}

๔ก. C1(C)VS⁶

๔ข. C2(C)VS⁶

ภาษาไทยโบราณ

คำพยางค์เดียวในภาษานี้อาจจะมีโครงสร้างแบ่งเป็นลักษณะย่อย ๘ ลักษณะ

ดังนี้

๑ก. C1(C)VV³⁻⁴

๑ข. C2(C)VV^{1-2,4-6}

๒ก. C1(C)V(V)N³⁻⁴

๒ข. C2(C)V(V)N^{1-2,4-6}

๓ก. C1(C)VS³

๓ข. C2(C)VS^{1,6}

๔ก. C1(C)VVS⁴

๔ข. C2(C)VVS^{2,4}

ภาษาไทยปะลิส

คำพยางค์เดียวในภาษานี้อาจจะมีโครงสร้างแบ่งเป็นลักษณะย่อย ๘ ลักษณะดังนี้

๑ก. C1(C)VV³⁻⁴

๑ข. C2(C)VV^{1-2,4-6}

๒ก. C1(C)V(V)N³⁻⁴

๒ข. C2(C)V(V)N^{1-2,4-6}

๓ก. C1(C)VS³

๓ข. C2(C)VS^{1,6}

๔ก. C1(C)VVS⁴

๔ข. C2(C)VVS^{2,4}

๖. โครงสร้างของคำ

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างของคำภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส พบว่าส่วนใหญ่แล้วไม่แตกต่างจากภาษาราชการกรุงเทพฯ เพียงแต่มีบางลักษณะที่แตกต่างกันออกไปคือ

๖.๑ คำพยางค์เดียวในภาษาราชการกรุงเทพฯ จะเป็นคำ ๒ พยางค์ในภาษาไทยกลันตัน พยางค์ที่สองที่เพิ่มขึ้นเป็นพยางค์ที่เติมเข้าไปข้างหน้าคำ โดยไม่ทำให้ความหมายของคำเดิมเปลี่ยนแปลง (ยกเว้นคำว่า ยาม เพียงคำเดียว ซึ่งแปลว่านาฬิกา เมื่อเติม ปี เข้าข้างหน้าเป็น ปียาม ความหมายจะเปลี่ยนเป็น เวลา) ส่วนในภาษาไทยไทรบุรีและปะลิสยังคงเป็นคำพยางค์เดียว เช่นเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.	
คว่น	กิตคว่น	คว่น	คว่น	"รีบเร่ง, รวดเร็ว"
ติด	กิตติด	ติด	ติด	"ติด"
เบ่ง	ตีเบ่ง	เบ่ง	เบ่ง	"เบ่ง, ดันออก"

๖.๒ คำสองพยางค์ที่พยางค์แรกออกเสียง อะ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ จะเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยไทรบุรีและปะลิส ส่วนในภาษาไทยกลันตันก็จะเป็นคำสองพยางค์ แต่เสียงสระในพยางค์แรกเปลี่ยนจาก อะ เป็น อี ส่วนเสียงพยัญชนะต้นมีทั้งที่ต่างกันและเหมือนกัน

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.	
กระโดด	ตีไลด	โตด	โตด	"กระโดด"
ตลาด	ตีตลาด	หลาด	หลาด	"ตลาด"
ฉลาก	กิตหลาก	หลาก	หลาก	"ฉลาก"

๖.๓ คำสองพยางค์ในภาษากรุงเทพฯ ที่เป็นคำประสมหรือคำซ้อนจะมีโครงสร้างเป็นคำสองพยางค์ ในภาษาไทยกanton แต่เป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทย ไทบุรีและปะลิส

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.	
ตัวผู้	ตีไผ่	ไผ่	ไผ่	"ตัวผู้"
ชดใช้	ช็อคใช้	ช็อค	ช็อค	"ชดใช้"
ข่มเหง	ข่มเหง	เห็ง	เห็ง	"ข่มเหง"

๖.๔ คำสองพยางค์ในภาษากรุงเทพฯ ที่เป็นคำซ้อน จะมีโครงสร้างเป็นคำพยางค์เดียวทั้งในภาษาไทยกanton ไทบุรีและปะลิส

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.	
ชิ่งเคียด	เคียด	ชิ่ง	ชิ่ง	"โกรธ"
กิดขวาง	ขวาง	กิด	กิด	"สิ่งกีดขวาง"

๖.๕ คำที่มีโครงสร้างเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยกรุงเทพฯ จะเป็นคำสองพยางค์ในภาษาไทยกanton ไทบุรี และปะลิส

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.	
ค้วง	แอค้วง	ฮี้ค้วง	ฮี้ค้วง	"ตัวค้วง"
บ่าง	กิบ่าง	กะบาง	กะบาง	"บ่าง"
เมฆ	ฮี้ลม	ฮี้ลม	ฮี้ เมฆ	"เมฆ"

๗. การสร้างคำ

การสร้างคำขึ้นใช้ในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรีและปะลิสมีทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกันกับภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยมีทั้งการสร้างคำ การซ้อนคำและการประสมคำดังนี้

การสร้างคำที่มีลักษณะเด่นในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น คือการสร้างคำลักษณะนาม ซึ่งเมื่อซ้ำกันแล้ว จะทำให้มีความหมายได้ ๒ อย่างคือ มีความหมายว่า "แต่ละ" และมีความหมายเฉพาะลงไปว่า "แต่ละ...โต" หรือ "แต่ละ...เล็ก" ก็ได้ นอกจากนี้ยังมีคำซ้ำที่น่าสนใจอีกประเภทหนึ่งคือ คำซ้ำที่ใช้ในการเรียกสัตว์เลี้ยง ไล่สัตว์ หรือต้องการให้สัตว์ทำตามความต้องการของตน

การซ้อนคำ ซึ่งหมายถึงการ เอาคำที่มีความหมายอย่างเดียวกันมาซ้อนกันโดยคำที่นำมาซ้อนกันนั้นอาจใช้ตามลำพังได้ ในเรื่องนี้ไม่มีลักษณะเด่นที่น่าสนใจ นอกจากการใช้คำที่เป็นเฉพาะถิ่นเท่านั้นที่แตกต่างจากภาษากรุงเทพฯ

การประสมคำ มีทั้งที่เหมือนและแตกต่างจากคำประสมที่มีใช้อยู่ในภาษาไทย กรุงเทพฯ ลักษณะแตกต่างที่น่าสนใจมีดังนี้คือ

(๑) คำประสมที่เรียงลำดับคำสลับที่กันกับภาษากรุงเทพฯ เช่น หลวงตา - ตาหลวง, ข้าวตัง - ตังข้าว เป็นต้น

(๒) คำประสมที่ใช้คำบางคำนำหน้าเพื่อเน้นความหมายเฉพาะถิ่น เช่น

อ้าย เช่น อ้ายบ่าว (พี่ชาย, เด็กผู้ชาย)

แม่ เช่น แม่เร็น (ตัวเรือนใหญ่)

ลูก เช่น ลูกรุ่ม (รุ่มคันเล็ก ๆ)

หุง เช่น หุงลั่น (ท้องร้อง)

ซี เช่น ซีลม (เมฆ)

หัว เช่น หัวล่อง (สันเท้า)

เขียก เช่น เขียกเอา (เข็มขัด)

สาย เช่น สายคอ (สร้อยคอ)

ท่า เช่น ท่าแล (กระเจ้ากระงอด)

ออก	เช่น ออกหัก	(เป็นโรคหัก)
เต็ม	เช่น เต็มสาว	(โต เป็นสาว เต็มที่)
เข้า	เช่น เข้างาน	(เริ่มงาน)

๘. หมวดคำ

คำต่าง ๆ ในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส สามารถจำแนกออกเป็นหมวดต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับหมวดคำในภาษาไทยกรุงเทพฯ เพียงแต่รายละเอียดของคำแต่ละหมวดแตกต่างกันไปบ้าง เช่น หมวดคำนาม (โดยเฉพาะคำลำดับ เครื่องญาติ, คำนำหน้านาม) คำสรรพนาม, คำลักษณะนาม, คำบอกกำหนด, คำลงท้าย, คำกริยาวิเศษณ์ และคำบุพบท เป็นต้น

๘. การเรียงลำดับคำ

การเรียงลำดับคำในภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพฯ มีเฉพาะบางส่วนที่แตกต่างกันคือ

- (๑) การเรียงลำดับคำสับที่ระหว่างกริยากรรมกับคำกริยาวิเศษณ์
- (๒) การเรียงลำดับคำสับที่ระหว่างกริยากรรมกับคำว่า "ไม่"
- (๓) การเรียงลำดับคำสับที่ของคำจำนวนนับบางจำนวน เมื่อปรากฏในประโยค เช่น

หนึ่งร้อย	เป็น	ร้อยหนึ่ง
หนึ่งพัน	เป็น	พันหนึ่ง
หนึ่งหมื่น	เป็น	หมื่นหนึ่ง

๑๐. ความหมายของคำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า คำส่วนใหญ่มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่ยังมีคำอยู่จำนวนหนึ่งที่มีลักษณะน่าสนใจคือ

- (๑) คำในภาษาถิ่นที่วิจิตร ซึ่งใช้ในความหมาย ต่างกันกับในภาษากรุงเทพฯ

(๒) คำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นเพียงส่วนประกอบของคำซ้อนที่มี ๒ พยางค์ใน
ภาษารุงเทพา แต่ใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้ในภาษาถิ่นที่วิจัย โดยแบ่งออกได้เป็น
๓ ลักษณะคือ

ก. ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกคำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อน
ทุกส่วนมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

ข. ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกเอาคำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำ
ซ้อนเฉพาะส่วนแรกมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

ค. ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกเอาคำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำ
ซ้อนเฉพาะส่วนหลังมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

(๓) คำคนละคำ แต่ในภาษาถิ่นที่วิจัยและภาษารุงเทพา ใช้ในความหมาย
เดียวกัน คำประเภทนี้เท่าที่สำรวจได้มีจำนวนมากที่สุด เช่นภาษารุงเทพา ใช้คำว่า
"ผ้าเช็ดหน้า" และภาษากันตันใช้ "ผ้าผึ่ง" ภาษาโทรบุรีใช้ "ผ้าผุย" และภาษาปะลิสใช้
"โลกผ้า" (ลูกผ้า) เป็นต้น

(๔) คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่น คำเหล่านี้ไม่มีใช้ในภาษาถิ่น
รุงเทพา ตัวอย่างเช่น ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น ใช้คำว่าหลง [$\log^1$] เป็นชื่อ
หน่วยของมาตราวัดพื้นที่ คือ ๑ หลงมีค่าเท่ากับพื้นที่ ๔๔๔ ตารางวา (กว้าง ๒๒ วา
ยาว ๒๒ วา) เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๑. อิทธิพลของภาษามลายูต่อภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส ได้รับอิทธิพลจากภาษามลายู ทั้งในเรื่องเสียง คำ และการเรียงลำดับของคำ

๑๒. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยถิ่นใต้

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่นที่พูดในมาเลเซียกับ ภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดในประเทศไทย เพื่อจัดกลุ่มภาษา สรุปได้ว่า

๑๒.๑ การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น โดยใช้ลักษณะ ที่คล้ายคลึงกันทางด้านระบบเสียง ทางด้านคำและทางด้านการเรียงลำดับคำเป็นเกณฑ์ ทำให้เราสามารถแบ่งภาษาถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่นออกเป็น ๒ กลุ่มคือ

กลุ่มที่ ๑ ภาษาไทยกลันตัน

กลุ่มที่ ๒ ภาษาไทยไทรบุรีและปะลิส

๑๒.๒ การจัดกลุ่มภาษาระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้แล้วเป็น แนวทางในการเปรียบเทียบ ซึ่งใช้รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์ รูปแบบของ ระบบพยัญชนะ และการเลือกใช้เสียงสระในคำบางคำเป็นเกณฑ์ ทำให้สามารถสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาดังกล่าวได้ดังนี้

๑๒.๒.๑ ภาษาไทยกลันตันมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภาษา ไทยถิ่นใต้กลุ่มตากใบ

๑๒.๒.๒ ภาษาไทยไทรบุรีและปะลิสมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กับภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนครศรีธรรมราชและสงขลา

๑๓. ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียง คำ ความหมายของคำ การเรียงลำดับของคำ หรือลักษณะของประโยคระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น กับภาษาไทยกรุงเทพฯ สรุปได้ว่า ลักษณะที่แตกต่างกันที่สำคัญ คือระบบเสียง คำ และความหมายของคำ ส่วนการเรียงลำดับคำหรือลักษณะของประโยคนั้น ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดเกี่ยวกับผลการวิจัยในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น ในที่นี้จะกล่าวแต่เพียงสังเขปเท่านั้น ดังนี้

๑๓.๑ ระบบเสียง

๑๓.๑.๑ วรรณยุกต์

ระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เช่นในภาษากทม มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ๔ หน่วย ในภาษาไทยโคราชมี ๖ หน่วย แต่ในภาษาไทยกสส. และปะลิสมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ๗ หน่วย สหลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยก็แตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ (ดูบทที่ ๑๔ หน้า ๔๗๗-๔๗๘) นอกจากนี้ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นก็แตกต่างกัน

๑๓.๑.๒ พยัญชนะ อาจสรุปเฉพาะข้อแตกต่างที่สำคัญได้ ดังนี้

๑๓.๑.๒.๑ จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยกรุงเทพฯ มี ๒๑ หน่วย ภาษาไทยกสส.มี ๒๖ หน่วย ส่วนภาษาไทยโคราชและปะลิสมี ๒๔ หน่วย

๑๓.๑.๒.๒ หน่วยเสียงพยัญชนะที่มีในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น แต่ไม่มีในภาษากทม คือ /dh, g, ญ, ฎ และ ?j/

๑๗.๑.๒.๓ พยัญชนะประสมหรือควบกล้ำที่ไม่มีในภาษาไทย
กรุงเทพฯ คือ/bl,br,ml, และ mr/

๑๗.๑.๓ สระ

แม้ว่าภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯจะไม่แตกต่างกันในเรื่องระบบสระ แต่จะพบว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องการเลือกใช้หน่วยเสียงสระในคำบางคำ (ดูตาราง ๓๓ หน้า ๔๘๘ - ๔๙๐)

พยางค์ตายเสียงสระสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก/-ʔ/คือพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ CV? ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น จะออกเสียงสระเป็นเสียงยาว คือเป็นพยางค์ที่มีโครงสร้างเป็นแบบ CV:

ในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีสระประสมทั้งที่เป็นสระประสมเสียงสั้นและสระประสมเสียงยาว แต่ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นมีเฉพาะสระประสมเสียงยาวเท่านั้น

๑๗.๒ ความแตกต่างในเรื่องโครงสร้างของคำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบความแตกต่างเรื่องโครงสร้างของคำระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น เป็นบางประการดังนี้

(๑) คำสองพยางค์ในภาษากรุงเทพฯ ที่เป็นคำซ้อนจะมีโครงสร้างเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.
ทรากตรา	จัต	ตรา	ตรา
สวายงาม	งาม	งาม	งาม
ปกคจุม	คจุม	คจุม	คจุม
มากมาย	มาก	มาก	มาก
ซึ้งเคียด	เคียด	ซึ้ง	ซึ้ง

(๒) คำพยางค์เดียวในภาษากrung เทพฯ จะเป็นคำสองพยางค์ในภาษาถิ่น
ที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น

ตัวอย่าง

กท.	กต.	ทร.	ปล.
ค้วง	แอ้วง	อีค้วง	อีค้วง
บ่าง	กีบ่าง	กะบาง	อีบาง
พลุ	เพ-ลา	เพ-ลา	เพ-ลา
เมฆ	ซีลม	ซีลม	ซีเมฆ

ฯลฯ

๑๑.๓ ความแตกต่างทางด้านการสร้างคำ

ความแตกต่างในเรื่องนี้ที่เห็นได้ชัดคือ

(๑) การซ้ำคำลักษณนามในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น ซึ่งเมื่อซ้ำกันแล้ว จะทำให้มีความหมายได้ ๒ อย่าง คือมีความหมายว่า "แต่ละ" และมีความหมายเฉพาะ ลงไปว่า "แต่ละ ... โด" หรือ "แต่ละ ... เล็ก" ก็ได้ (อุบทที่ ๘ หน้า ๓๐๒)

(๒) คำซ้ำที่ใช้ในการเรียกสัตว์เลี้ยง ไล้สัตว์ หรือต้องการให้สัตว์ ทำตามความต้องการ (อุบทที่ ๘ หน้า ๓๐๕)

(๓) การประสมคำ มีลักษณะแตกต่างที่น่าสนใจดังนี้

ก. คำประสมที่เรียงลำดับคำสับที่กันกับภาษาไทยกรung เทพฯ เช่น

กท.	ภาษาถิ่นที่วิจัย
หลวงตา	ตาหลวง
ข้าวคัง	คังข้าว
แท้งลูก	ลูกหวน (หวน = แท้ง)

ข. คำประสมที่ใช้คำบางคำนำหน้า เพื่อเน้นความหมาย ลักษณะดังกล่าวนี้ ไม่ปรากฏในภาษากrung เทพฯ เช่น

<u>เชือกเอา</u>	(เข็มขัด)
<u>สายมือ</u>	(สร้อยมือ)
<u>ออกหัด</u>	(เป็นโรคหัด)
<u>เต็มบัว</u>	(โต เป็นหนุ่มเต็มที)
<u>หัวล่อง</u>	(สิ้นเท้า)
<u>หัวโปก</u>	(ตะโปก)

๑๗.๔ ความแตกต่างด้านความหมายของคำ

ในงานวิจัยบทที่ ๑๑ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงลักษณะแตกต่างทางด้านความหมายของคำระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นไว้หลายประการ (ดูบทที่ ๑๑ ความหมายของคำ) ผลการวิจัยยืนยันได้ชัดเจนว่า ความหมายของคำ เป็นลักษณะแตกต่างที่สำคัญลักษณะหนึ่ง ระหว่างภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น โดยเฉพาะเรื่องคำที่มีใช้เฉพาะในภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่น ซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างทางด้านความหมายกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ได้ชัดเจนที่สุด (ดูบทที่ ๑๑ หน้า ๔๐๔ - ๔๐๗)

๑๗.๕ การเรียงลำดับคำ

ผลการวิจัยพบว่า การเรียงลำดับคำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่นคำขยายตามหลังคำที่ถูกขยาย และผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของประโยคในภาษาไทยถิ่นล้านตั้น ไทรบุรีและปะลิส พบว่าการเรียงลำดับของคำในแต่ละส่วนของประโยค และการเรียงลำดับของส่วนของประโยคในแต่ละโครงสร้างตรงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ (ดูบทที่ ๑๐ หน้า ๓๖๒ - ๓๗๐) ส่วนลักษณะการเรียงลำดับคำที่ต่างกัันนั้น เป็นเพียงลักษณะย่อยและมีเพียงส่วนน้อย

กล่าวโดยสรุป ภาษาไทยทั้ง ๓ ถิ่นในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส มีทั้งลักษณะร่วมกันและแตกต่างกันกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ลักษณะที่ร่วมกันมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ลักษณะการ

เรียงลำดับคำ หรือลักษณะของประโยค ส่วนลักษณะแตกต่างที่สำคัญคือ เรื่องระบบเสียง คำ และความหมายของคำ ซึ่งนับว่าได้ผลสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ในตอนต้น

๑๔. ผลการวิจัยที่แสดงว่าภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นแตกต่างกัน อาจกล่าวสรุป เฉพาะที่ถือว่าสำคัญบางเรื่องได้ดังนี้

๑๔.๑ ความแตกต่างทางด้านเสียงและระบบเสียง ผลการวิจัยแสดงว่า สหลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์บางหน่วยของภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นแตกต่างกัน (ดูสรุปผลการวิจัย ข้อ ๑.๒, ๑.๓ และ ๑.๔ ประกอบ)

ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดอีกเรื่องหนึ่ง คือความแตกต่างของพยัญชนะประสม ผลการวิจัยพบว่าในภาษาไทยกลันตันไม่มีพยัญชนะประสมที่ประสมด้วย $/-r/$ ในภาษาไทยไทรบุรี ไม่มีพยัญชนะประสมที่ประสมด้วย $/-l/$ แต่ในภาษาไทยปะลิสมีพยัญชนะประสมทั้งที่ประสมด้วย $/-r/$ และ $/-l/$

ในภาษาไทยกลันตันมีพยัญชนะประสม $/bl-/$ ในภาษาไทยไทรบุรีมีพยัญชนะประสม $/br-/$ แต่ในภาษาไทยปะลิสไม่มีพยัญชนะประสมทั้ง ๒ เสียงนี้

นอกจากนี้ในภาษาไทยกลันตันมีเฉพาะพยัญชนะประสม $/ml-/$ ภาษาไทยไทรบุรีมีเฉพาะพยัญชนะประสม $/mr-/$ ส่วนในภาษาไทยปะลิสมีทั้ง $/ml-/$ และ $/mr-/$

๑๔.๒ ความแตกต่างทางการใช้ศัพท์

ก. ศัพท์ที่ใช้แตกต่างกัน แต่ใช้แทนความหมายเดียวกัน

ความแตกต่างทางการใช้ศัพท์ระหว่างภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นนั้น ผลการวิจัยพบว่า ศัพท์ที่ใช้แตกต่างกัน เป็นเฉพาะถิ่น มีจำนวนมาก แต่ในที่นี้จะนำมากล่าวพอให้เห็นเป็นตัวอย่างเท่านั้น ดังนี้

ตาราง ๓๔ แสดงความแตกต่างทางด้านการใช้ศัพท์ในภาษาถิ่นที่วิจัย

กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	ความหมาย
ผ้าสีง	ผ้านุ้ย	โลกผ้า (ลูกผ้า)	ผ้าเช็ดหน้า
คนบก	คนบ้าน	คน เทื่อ	ชาวชนบท
แอ้นัด	ลีหนัด	ญาหนัด	ลับประด
นกอุ๊ก	นกชุก	นกคิต	นกเค้าแมว
ฟ้าเร็ก	หน้าแจ็ง	หัวรุ่ง, หัวมอก	ย่ำรุ่ง
กี้ออม	หม้อร่ว	สวด	ทวด (เครื่องนั่ง)
ซีเนียน	ซีซิด	ซีเรียด	ตระหนี่, ซีเหนียว
กอลลา	กล้วยหลา	แดงตัน	มะละกอ
กีแหร	ยาหญุย	หัวครก	มะม่วงหิมพานต์
จับซ่า	ตันตีห้า	ขามเทศ (ขาม=มะขาม)	จามจุรี
(ตัน-) เรือบิน, พญาชิงเมือง	หมู่บ้านร้าง	เกาเหาะ, ลับรุก	ตันสาบเสือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตาราง เปรียบเทียบข้างบนนี้ จะเห็นได้ว่า ศัพท์ที่ใช้ในภาษาไทยแต่ละถิ่นแตกต่างกัน เป็นคนละศัพท์ แต่ใช้แทนความหมายเดียวกัน

ข. ศัพท์ที่มีใช้เฉพาะถิ่นใดถิ่นหนึ่งเท่านั้น

ศัพท์แต่ละศัพท์ที่มีความหมายดังแสดงไว้ในตารางนี้จะมีใช้เฉพาะภาษาถิ่นใดถิ่นหนึ่ง
เพียงถิ่นเดียวเท่านั้น แต่อีก ๒ ถิ่นไม่มีใช้ และถ้ามีใช้ก็จะมี ความหมายแตกต่างออกไป

ตัวอย่าง

กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	ความหมาย
จา	-	-	ชื่อหน่วยมาตราตวง ๑ จา = ๔๐ ปีบ
-	-	ชก [chok ⁷]	ชุก เช่น "เขา <u>ช็อก</u> เซียงเกือก" หมายถึง เขาชุก เซียงรองเท้า
ชาว	-	-	ปน, คละ เช่น "ตั้งไว้ <u>ชาว</u> กัน" หมายถึง วางไว้ ปนกัน
-	ใบร [braj ⁵]	-	วันที่นับถัดจากวันมะรื่องไป ๑ วัน
-	-	ผาก	ไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง ไม่มีหนาม มีปล้องยาว เรียกไม้ไผ่ ผาก
เพลงกัน	-	-	เหมือนกัน, วิธีเดียวกัน เช่น "เขาสองคนแต่งตัว <u>เพลงกัน</u> " หมายถึง เขาสองคนแต่งตัวเหมือนกัน
-	ลวด	-	คำเรียกเครือญาติชั้นที่สูงขึ้นไปกว่า "ทวด" ๑ ชั้น
-	ลา	-	คำเรียกเครือญาติชั้นที่สูงขึ้นไปกว่า "ทวด" ๒ ชั้น หรือสูงขึ้นไปกว่า "ลวด" ๑ ชั้น

๑๔.๓ ความแตกต่างทางด้านการแจกแจงของวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มี
โครงสร้างแบบต่าง ๆ

ตาราง ๓๔ แสดงการแจกแจงของวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ ในภาษา
ถิ่นที่วิจัย ๓ ถิ่น

กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
๑ก. C1(C)VV ²⁻⁴	C1(C)VV ³⁻⁴	C1(C)VV ³⁻⁴
๑ข. C2(C)VV ^{1-3,5-7}	C2(C)VV ^{1-2,4-6}	C2(C)VV ^{1-2,5-7}
๒ก. C1(C)V(V)N ²⁻⁴	C1(C)V(V)N ³⁻⁴	C1(C)V(V)N ³⁻⁴
๒ข. C2(C)V(V)N ^{1-3,5-7}	C2(C)V(V)N ^{1-2,4-6}	C2(C)V(V)N ^{1-2,5-7}
๓ก. C1(C)VVS ²	C1(C)VS ³	C1(C)VS ³
๓ข. C2(C)VVS ^{2,5}	C2(C)VS ^{1,6}	C2(C)VS ^{1,7}
๔ก. C1(C)VS ⁵	C1(C)VVS ⁴	C1(C)VVS ⁴
๔ข. C2(C)VS ⁵	C2(C)VVS ^{2,4}	C2(C)VVS ^{2,6}

จากตาราง ๓๔ จะสังเกตได้ว่า การแจกแจงของวรรณยุกต์ในพยางค์ที่มีโครงสร้าง
แบบ ๑ ข, ๒ข, ๓ข, และ ๔ข จะแตกต่างกันทั้ง ๓ ถิ่น ส่วนการแจกแจงของวรรณยุกต์
ในพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบ ๑ก, ๒ก, ๓ก และ ๔ก นั้น ในภาษาไทยไทรบุรีกับปะลิสตรงกัน
แต่แตกต่างจากภาษาไทยกลันตัน

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีความแตกต่างทางด้านอื่น ๆ อีกบ้าง แต่ไม่เด่นชัด
จึงไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้

ข้อสังเกต

๑. การใช้คำบางคำ

ความแตกต่างที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยยังไม่ได้กล่าวถึงอย่างละเอียดในตอนต้น คือความแตกต่างด้านการใช้คำ ผลการวิจัยนี้พบว่า คำที่ใช้ในภาษาไทยกanton บางคำเป็นคำไทยโบราณเก่าร่วมสมัยกับไตรภูมิพระร่วง เช่นคำว่า "ผ้าผึ่ง" /pha:³phi:ŋ³/ ซึ่งหมายถึง "ผ้าเช็ดหน้า" นั้น ผู้วิจัยไม่พบในภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ แต่คำนี้มีมใช้กันอย่างแพร่หลายในภาษาไทยกanton โดยเฉพาะที่บ้านปิโลล (มาลัย) อำเภอบาเจาะ ซึ่งเป็นพื้นที่ทางตอนต้นของรัฐ (ดูแผนที่ ๓ ประกอบ)

หนังสือไตรภูมิพระร่วง กล่าวถึงคำว่า ผ้าผึ่ง ไว้ว่า "เมื่อกำเนิดแต่ก่อนโพ้น เจ้าโล้ได้ให้ทานผ้าผึ่ง แก่พระปีเตยกโพธิเจ้าพระองค์ ๑ บุญของเจ้านั้นยังมากนักรักษาแล"^๑ และใจความที่กล่าวถึงในหนังสือเรื่องเดียวกันได้ให้ความหมายของคำว่า ผ้าผึ่ง ว่า "ผ้าเช็ดหน้า" คือ "เทว ข้าแต่บพิตรพุทธเจ้าข้า เมื่อกำเนิดก่อนโพ้น ข้าพระบาทได้ถวายผ้าเช็ดหน้าผืน ๑ แก่พระปีเตยกโพธิเจ้าพระองค์หนึ่ง เมื่อข้าได้ถวายผ้านั้น พระโพศมหาราชเป็นทิพย์พญานแก่ข้าแล ฯ"^๒

อีกคำหนึ่งที่น่าสนใจ คือคำว่า "หลวก" /luak²/ หมายถึง "เฉลียวฉลาดเป็นเลิศในทางใดทางหนึ่งเป็นพิเศษ" คำนี้ผู้วิจัยสำรวจพบที่บ้านปิโลล (มาลัย อำเภอบาเจาะ และที่บ้านซีเมระ อำเภอป่าเสร์ปุเตะห์ ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ทางตอนใต้ของรัฐเช่นเดียวกัน (ดูแผนที่ ๓ ประกอบ)

คำว่า หลวก เป็นคำไทยสมัยเก่า ปรากฏใช้ในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ดังข้อความที่ว่า "สังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตร หลวก กว่าปุควุในเมืองนี้ ทุกคนลุกแต่เมืองศรีธรรมราชมา"^๓

คำไทยสมัยเก่าที่สัมพันธ์กับคำที่ใช้ในรัฐกanton ดังกล่าวมานี้นับได้ว่าเป็นกลุ่มคำที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้มุ่งศึกษาคำประเภทนี้โดยตรง จึงได้ข้อมูลมาน้อย

^๑พระญาณโห, ไตรภูมิพระร่วง (นันทบุรี : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๔), หน้า ๑๔๖

^๒เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๔

^๓กรมศิลปากร, ศิลาจารึกสุโขทัย หลักที่ ๒ (พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๑๔

ผู้วิจัยยังได้พบว่า ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่ง เกี่ยวกับถ้อยคำที่ใช้กันอยู่ตามปกติ ในภาษาไทยกanton คือการใช้คำที่มีระดับของคำสูงกว่าที่ใช้กันตามปกติในท้องถิ่นอื่น ๆ คล้ายคำประเภทราชาสัทท์ เช่น

กลด	"ร่ม"
คลอด	"เกิด" (ใช้ได้ทั้งคนและสัตว์ทั่วไป)
บรรม	"นอน"
แกล	"หน้าต่าง"
สรงน้ำ	"อาบนํ้า"
ภูเขา	"ผ้านุ่ง", "ผ้าซีกอาบ"

ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีคำที่ใช้เฉพาะถิ่นกantonอีกหลายคำ ที่แตกต่างจากโทรบุรี ปะณิส และภาษาไทยถิ่นใต้ทั่ว ๆ ไป เช่น

รีด็อก	$r+d\ddot{v}:k^2$	ว่างเปล่า, ไม่มีอะไรเลย
กิมลือต	$k+m\ddot{l}v:t^6$	กระตูกซ้อต้อ
บิทรอย	$b+r\ddot{v}:j^1$	หุ่มเพื่อย
สึดับ	$s+i\ddot{t}ap^2$	โอบอ้อมอารี
ยิวว่า	$j+i\ddot{r}am^5$	เจ็บไข้ได้ป่วย
กิมิด	$k+m\ddot{i}:t^6$	กระวนกระวายใจ, อาการ ครุ่นคิดในทางเป็นทุกข์กังวล

ฯลฯ

การใช้คำในลักษณะดังกล่าวนี้คล้ายกับภาษาถิ่นตากใบซึ่ง วิจารณ์ ศรีสุวิธานนท์^๑ ได้ศึกษาเอาไว้

^๑วิจารณ์ ศรีสุวิธานนท์, หน่วยเสียงภาษาดากใบ, หน้า ๔๑-๔๔.

๒. การใช้รูป อย - แทน ʔj

ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน มีคำที่เขียนด้วย อย - อยู่เพียง ๔ คำ คือ ออย่า อยู่ อย่าง และอยาก แต่ในภาษาไทยถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่นพบว่า มีคำอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งน่าจะเขียนด้วย อย - ตัวอย่างเช่น

ท.ท.	กต.	ทร.	ปล.	
ja: ¹	ʔja: ⁴	ʔja: ³	ʔja: ³	"ยารักษาโรค"
ja:ŋ ¹	ʔja:ŋ ⁴	ʔja:ŋ ³	ʔja:ŋ ³	"ยางพารา, ยางไม้"
jen ¹	ʔjen ⁴	ʔjen ³	ʔjen ³	"เย็น"
jan ¹	ʔjan ⁴	ʔjan ³	ʔjan ³	"ยีนยีน, คำยัน)
ʔw:ŋ ¹	ʔʔw:ŋ ⁴	ʔʔw:ŋ ³	ʔʔw:ŋ ³	"นั่งยอง ๆ" ^๑
ʔɿ:n ¹	ʔʔɿ:n ⁴	ʔʔɿ:n ³	ʔʔɿ:n ³	"ยีน" เช่น ยีนตรง เป็นต้น

ฯลฯ

ทั้งนี้เพราะว่าคำตัวอย่างในภาษาถิ่นที่วิจัยดังกล่าวนี้ มีเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นพวกเดียวกับคำที่มีพยัญชนะต้นเป็น /p,t,k,c,b,d,ʔ/ซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน อาจแทนด้วย ป, ต, ก, จ, บ, ด, อ ซึ่งเป็นอักษรกลาง และจากการที่ ฝั่ง ไทว ส^๒ ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นซึ่งได้กำหนดหน่วยเสียงภาษาไทยดั้งเดิมไว้ ๔ หน่วยคือ

*ʔj	แทนด้วย	อย -
*j	แทนด้วย	ย -
*ñ	แทนด้วย	ญ -
และ *hñ	แทนด้วย	หญ -

^๑ความหมายในภาษาถิ่นทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึงพานขนาดเล็กสำหรับใส่หมาก พู หรือบุหรี่ด้วย

^๒Fang Kuei Li, A Handbook of Comparative Tai, p. 25-28.

ส ได้อธิบายว่า *ʔj และ *hñ เป็นพยัญชนะเสียงไม่ก้อง เกิดในคำหรือ พยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ A1,B1,C1 และ D1 ส่วน *j และ*ñ นั้นเป็นพยัญชนะ พวกเสียงก้องเกิดในคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ A2,B2,C2 และ D2^๑

ตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานปัจจุบัน พยัญชนะต้นของคำที่มีอยู่ในช่อง A1,B1,C1 และD1 จะเป็น อักษรสูง, อักษรกลาง และอักษรต่ำ ที่มี ห นำ ส่วนพยัญชนะต้น ของคำที่อยู่ในช่อง A2, B2,C2, และ D2 เป็นอักษรต่ำ จากเงื่อนไขดังกล่าวนี้แสดงว่า ถ้าคำข้อมูลที่ยกมาเป็นตัวอย่างมีพยัญชนะต้นเขียนด้วย ย- ซึ่งเป็นอักษรต่ำ วรรณยุกต์ของคำ จะต้องเปลี่ยนแปลงไป คือในภาษาไทยกanton จะเป็นวรรณยุกต์ /5/ "ต่ำ-ระดับ" ส่วน ในภาษาไทยไทบุรี และปะสิสจะเป็นวรรณยุกต์ /5/ "กลาง - เลื่อนลง" ตรงกันทั้ง ๒ ที่น

นอกจากนี้เมื่อตรวจสอบกับภาษาไทยสมัยเก่า เช่น ภาษาสมัยสุโขทัยก็จะพบว่า คำว่า "ยา" และ "ยีน" เขียนด้วย อย- เป็น อยา และ อยีน ตามลำดับ^๒

ดังนั้นจะเห็นว่า คำในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ที่นที่ผู้วิจัยกล่าวถึงในตอนต้นนั้น น่าจะเขียนด้วยพยัญชนะต้น อย- คือเป็น อยา, อยาง, เอยีน, อยีน, อยอง และ อยีน ตามลำดับ

ทั้ง ไทว ส ได้แบ่งวรรณยุกต์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็น ๒ พวก ซึ่งแตกต่างจากระบบ ของวิลเลียม เจ. เกตต์ ดังนี้

		ระบบของส				ระบบของเกตต์			
		A	B	C	D	A	B	C	D
ไม่ก้อง	1								
	2								
ก้อง	3								
	4								

^๒Duangduen Suwattee and Pranee Kullavanijaya, "A Study of อย, ย, ทญ, และ ญ," Thai Linguistics in Honor of Fang Kuei Li, P. 224.

๓. ข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปเขียนในภาษาไทย

- จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ามีความจำนวนหนึ่งในภาษาถิ่นที่วิจัย ซึ่งถ้าพิจารณาตามรูปเขียนในภาษาไทยมาตรฐานแล้ว รูปเขียนของคำในภาษาถิ่นที่วิจัยจะแตกต่างกัน จากรูปเขียนในภาษาไทยมาตรฐาน โดยเฉพาะความแตกต่างในเรื่องพยัญชนะต้นและรูปวรรณยุกต์ ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากตัวอย่างคำต่อไปนี้

ภาษาไทยมาตรฐาน	ก้านตัน	ไทรบุรี	ปะลิส	
luj ³ (ลุย)	luj ³	luj ²	luj ²	(หลุย)
len ³ (เล่น)	len ³	len ²	len ²	(เหล้น)
wa:j ³ (ว่าย)	wa:j ³	wa:j ²	wa:j ²	(ทว่าย)
wa:ŋ ³ (ว่าง)	wa:ŋ ³	wa:ŋ ²	wa:ŋ ²	(ทว่าง)
thuam ³ (ท่วม)	thuam ³	thuam ²	thuam ²	(ถ่วม)
thaw ³ (เต่า)	tha:w ³	tha:w ²	tha:w ²	(ถ้าว)
sen ³ (เซ็น)	sen ³	sen ²	sen ²	(แล้น)

ความแตกต่างของการใช้รูปเขียนแทนเสียงพยัญชนะต้นบางเสียงระหว่างภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นที่วิจัยอาจสังเกตได้จากแผนผังการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานดังต่อไปนี้

	A	B	C	DL	DS
1	จัตวา /5/				
2		เอก /2/	โท /3/	เอก /2/	
3	สามัญ /1/				
4		โท /3/	ตรี /4/	โท /3/	ตรี /4/

จากแผนผังนี้ จะเห็นได้ว่าเสียงของวรรณยุกต์ /3/ จะสามารถเกิดในเงื่อนไข

ดังนี้

๑. คำเป็นหรือพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ และมีวรรณยุกต์เอกกำกับ เช่น จ้อย ว่าย
๒. คำเป็นหรือพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ มีวรรณยุกต์โทกำกับ เช่น หล้อย หว่าย
๓. คำตายเสียงยาวซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

เมื่อพิจารณารูปเขียนของคำเป็นตามข้อ ๑ และข้อ ๒ จะเห็นได้ว่ารูปเขียนในภาษาไทย ซึ่งแทนเสียงของพยางค์หรือคำที่มีเสียงของวรรณยุกต์ /3/ จึงอาจเขียนได้เป็น ๒ รูป เช่น

จ้อย	-	หล้อย
ว่าย	-	หว่าย
ม้าย	-	หม้าย
ท้าม	-	ถ้าม
เช่น	-	เส้น (แฉิ้น)

เมื่อพิจารณาเสียงของวรรณยุกต์ของคำในภาษาถิ่นที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างไว้ในตอนต้น จะเห็นได้ว่า เสียงของวรรณยุกต์ /3/ ในภาษาไทยถิ่นต้น และเสียงของวรรณยุกต์ /2/ ในภาษาไทยโครบุรีและปะลิส ต่างก็เป็นเสียงวรรณยุกต์ของคำซึ่งตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานจะต้อง มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ และมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับเท่านั้น แต่ในคำตัวอย่างชุดเดียวกันนี้ในภาษาไทยมาตรฐาน จะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ และมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้เกิดความแตกต่างในการใช้รูปตัวเขียนแทนเสียงพยัญชนะต้นของกลุ่มคำชุดดังกล่าวขึ้น

ในเรื่องเดียวกันนี้ จริญญา สมนึก^๑ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า คำว่า "ซีเถ่า" ซึ่งถ้าพิจารณาตามรูปการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานควรจะเป็นคำที่มีเสียงของวรรณยุกต์ /2/ "สูง - ระดับ" ในภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ผลการวิจัยกลับปรากฏว่าเสียงของวรรณยุกต์ของคำดังกล่าวเป็นเสียงของวรรณยุกต์ /6/ และ /4/ ซึ่งต่างก็เป็นเสียงของวรรณยุกต์ "ต่ำ - ขึ้น" ใน ภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ และเป็นเสียงวรรณยุกต์ของคำหรือพยางค์ที่มีอักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น ดังนั้นรูปเขียนตามระบบการเขียนในภาษาไทยมาตรฐานของคำว่า "ซีเถ่า" จึงควรเป็น "ซีเท๋า"

ข้อสังเกตของจริญญา สมนึก ดังกล่าวนี้นสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยค้นพบจากภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น เช่นกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑จริญญา สมนึก, "ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครศรีธรรมราช", หน้า ๑๓๗.

๔. ข้อสังเกตเกี่ยวกับพยัญชนะ

พยัญชนะที่ค้นพบจากภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น ซึ่งไม่ปรากฏในภาษาไทย
กรุงเทพฯ คือ /dh, g, ฅ, ฎ, ฎj, bl, br, ml, mr/ พยัญชนะดังกล่าวนี้ เมื่อนำไป
ตรวจสอบกับพยัญชนะในภาษาไทยดั้งเดิม (Proto Tai) ที่พงไกว ส. ๑ ได้
กำหนดไว้ พบว่าพยัญชนะเหล่านี้เกือบทั้งหมด คือยกเว้น /dh, ฎ/ เป็นพยัญชนะที่
ปรากฏในภาษาไทยดั้งเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Fang Kuei Li, A Handbook of Comparative Tai, pp.

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาลักษณะกว้าง ๆ ของภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบัน ในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส ทางด้านระบบเสียง คำ การเรียงลำดับคำ และความหมาย ของคำที่น่าสนใจบางคำ จึงขอเสนอแนะให้ทำการวิจัยถึงลักษณะ เฉพาะอย่างละเอียดในแต่ละ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของภาษาไทยถิ่นแต่ละถิ่น
๒. ควรศึกษาค้นคว้าลักษณะภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันของแต่ละรัฐ โดยเก็บข้อมูล จากภาษาถิ่นย่อยทุก ๆ ถิ่นดังที่ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับหมู่บ้านคนไทยที่ควรศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมไว้ในแผนที่๓(แสดงหมู่บ้านคนไทยในรัฐกลันตัน) แผนที่๔(แสดงหมู่บ้านคนไทยในรัฐไทรบุรี) และแผนที่๕(แสดงหมู่บ้านคนไทยในรัฐปะลิส) ตามลำดับ
๓. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาโดยใช้ระเบียบวิธีภาษาศาสตร์เชิงปัจจุบัน จึงน่าจะ ศึกษาภาษาแต่ละถิ่นดังที่เสนอไว้ในงานวิจัยนี้ โดยใช้ระเบียบวิธีภาษาศาสตร์เชิงประวัติ และระเบียบ วิธีภาษาศาสตร์เชิงเปรียบเทียบต่อไป
๔. น่าจะได้ศึกษาภาษาถิ่นไทยในรัฐอื่น ๆ ของมาเลเซียที่นอกเหนือไปจากการวิจัย ครั้งนี้
๕. น่าจะได้ศึกษาเกี่ยวกับคำไทยสมัยเก่าที่เกี่ยวข้องกับคำที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในประเทศมาเลเซียปัจจุบันดังตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตไว้ (ดูข้อสังเกต ข้อ ๑)
๖. ความรู้พื้นฐานจากงานวิจัยนี้อาจจะใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นคว้าในเรื่อง อื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่นสภาพการใช้ภาษาสองภาษาในสังคมสองวัฒนธรรม: ไทย-มาเลเซีย ทัศนคติ ของคนไทยในมาเลเซียที่มีต่อการใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในปัจจุบัน การศึกษาค้นคว้าทางด้าน ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา ลักษณะทางสังคมวิทยา และความรู้ด้านวัฒนธรรมสาขาคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับไทยและมาเลเซีย เป็นต้น